

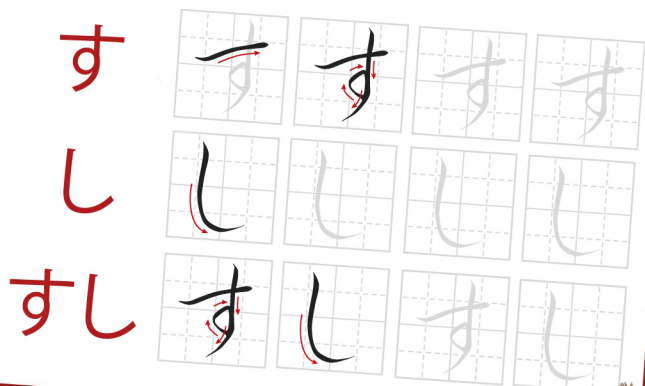
LAROUSSE

ZAČÍNÁME S JAPONŠTINOU

Učte se japonsky zábavnou formou!

Více než 100 her a cvičení
pro snadnou výuku výslovnosti
a psaní základních slov!

Napište slabiky hiragany **SU** a **ŠI**.

わさび **wasabi** japonský (zelený) křen
うどん **udon** silné ploché nudle
のり/海苔 **nori** mořské řasy

edika.

JAPONSKÉ
CENTRUM
BRNO

Tužku
do ruky!

Začínáme s japonštinou

- 1 Štětec do ruky ... připravit se, pozor, start!
- 2 Konničiwa! Dobrý den!
- 3 Japonské město
- 4 Ke stolu! O suši a lidech
- 5 Zeptejte se na cestu
- 6 V Kjótu na kole! V Tokiu metrem!
- 7 Japonský dům
- 8 U Japonců doma
- 9 Rodina
- 10 Nákupy v Zemi vycházejícího slunce
- 11 Japonské koupele
- 12 K několika japonským tradičním uměním
- 13 Japonská bojová umění
- 14 O gejšách
- 15 Čas dát si čaj
- 16 Pojdme do fastfoodu
- 17 Jedna, dvě, tři
- 18 Jedna mrkev, dvě jablka, tři kočky
- 19 Dny, měsíce, roky
- 20 Manga

Začínáme s japonštinou

Éditions Larousse

Překlad: Alena Polická

Odborná korektura: Koshi Hirayama

Odpovědná redaktorka: Yulia Mamonova

Technický redaktor: Jiří Matoušek

© Larousse 2012

Přeloženo z francouzského originálu Démarrez le japonais vydaného nakladatelstvím Larousse.

Translation © Alena Polická, 2014

Translation © Japonské centrum Brno, 2014

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-266-0545-4

Vydalo nakladatelství Edika v Brně roku 2014 ve společnosti Albatros Media a.s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 18 673.

© Albatros Media a.s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

ALBATROS MEDIA a.s.

Výhrada práv:

Fotolia: 夢見る詩人 - a9luha - Aaron Amat - Achim Baqué - Aleksander - alle - amater - Anatomical Design - Andre - Andrey Zyk - Anna Kucherova - Anson - Anyka - Apeiron - Aptyp - koK - artintaka - azyryanov - bddigitalimages - Beboy - befree - ben_photos - benoit sarasin - blackcurrent - blainephoto - blanche - Blaz Kure - BooHoo - Boris Ryzhkov - bourbon - numérik - Brad Pict - CARRÉ PIXEL - Carsten Reisinger - chawalitpix - chenke007 - CHG - Christian Jung - Cobalt - Coprid - Corbis - creative_stock - CvanDijk - cvetanovski - Danny Hooks - Daria Miroshnikova - Daria T. - dario - Delphimages - Denis Krasnoukhov - Dmitriy Chistoprudov - DoctorJools - Duncan Noakes - Durluby - eAlisa - Elena Schweitzer - Emilia Stasiak - Eric Isselée - Estelle Simon - Express3300 - felinda - fourmizen - Franco Deriu - fugu_24 - Geo Martinez - George Bailey - gotvideo - Greg - Hagit Berkovich - hankhampa - HLPPhoto - ivan kmit - jagodka - jedi-master - Jerome Dancette - JJAVA - JLV Image Works - joanna wnuk - JPC-PROD - Juri Samsonov - kalou1927 - Kasia Biel - Katriina Järvinen - katemlk - kattyann - Kevin Largent - kim - Kmaeda - kuppa - Lev Dolgatsjov - Liliia Rudchenko - lily - Ludmila Peker - Madeleine Openshaw - majeczka - mao-in-photo - margouillat - photo - Maria Vazquez - mat75002 - matka_Wariatka - mettus - mihalec - mimon - MIXA - Moose408 - naipung - Naomi Hasegawa - neko92vl - nenovbrothers - nicotherin - Nomad_Soul - noritaka - Olga Nayashkova - Oxlock - pandore - Paolo Marzio - Paylessimages - paylessimages - Peter Albrektsen - philipus - photka - photoclicks - picsfive - Picture Partners - Pink Badger - Piotr Pawinski - Pixel & Création - Prapass Wannapinij - qyilly - Radu Razvan - reb - Reika - Rosemary Robenn - rrakkma - sact - Schlierner - Scruggelgreen - sdmix - Sebastien Maleville - Sei - Serguei Tchepik - siyaraku - slavapolo - Studiotouch - Tamara Kulikova - targezed - terumin - Thomas LAUNOIS - thongsee - TOMO - Tony Baggett - toskov - Tsuboya - tsuyoshit - twixx - Ulf - utemov - Vihar Andonov - wuttichok - Xavier MARCHANT - xie - Xuejun li - Yahia LOUKKAL - yang yu - yellowj - yellowrail - yo - yukiponoo - zhu difeng - Zipo.

Naučit se psát a mluvit japonsky

Hravé učení jazyka a kulturních zvyků

Učebnice *Začínáme s japonsčinou* si klade za cíl naučit čtenáře hravou metodou základy japonského písma a zároveň přinést zajímavé informace o kultuře, které se mohou hodit nejen při cestování, ale i například při návštěvě japonské restaurace. V každé kapitole budete vypracovávat cvičení na probíraná témata a kreslit tahy vybraných znaků. Pořadí tahů je třeba dodržovat – trénovat si to můžete stále dokola!

Japonské písmo: několik sdílených systémů

Japonské písmo se skládá ze tří systémů:
dvou slabičných: hiragany a katakany
a kandži

Dva slabičné systémy jsou tvořeny stejnými zvuky, ale jejich použití je odlišné:

- Slabičná „abeceda“ **hiragana** má oblejší tvary a používá se zejména pro „gramatická slova“, tj. pro slovesné koncovky (např. *ました* označuje v minulosti proběhlý děj) nebo syntaktické partikule (を doplňuje předmět přímý).

Používáme ji také pro zápis slov, která nemají kandži (ideogramy), nebo pokud jsme kandži zapomněli.

- Druhá slabičná „abeceda“, **katakana**, má naopak tvary ostřejší. Používá se pro transkripci slov cizího původu (デパート = obchodní dům, オムレツ = omeleta) a také citoslovci anebo citově zabarvených slov.

Ideogramy neboli **kandži** (kterých je více než 4 000) mohou mít až 20 tahů a často jdou vyslovit vícero způsoby. K jejich učení je třeba mít trpělivost a být vytrvalý. Přibližně 3 000 z nich se používá běžně a přibližně 2 000 je třeba znát pro přečtení novin.

Není výjimkou, aby text kombinoval všechny tři systémy. Často v textu navíc můžeme najít i slova zapsaná latinkou.

Japonci začínají při výuce písma hiraganou, poté se učí katakanu a nakonec kandži, které se učí postupně po celou dobu školní docházky. V této učebnici klademe důraz na výuku hiragany. Pro každý výraz uvádíme verzi v hiraganě (popř. katakaně) a zároveň i zápis v kandži, protože právě ten uvidíte např. na orientačních cedulích a protože právě ke kandži by vaše další učení japonstiny mělo směřovat.

Po splnění všech úkolů budete umět zapsat většinu znaků hiragany, několik znaků katakany a také několik kandži. Určitě ale budete mít potřebnou motivaci k dalšímu studiu japonského jazyka a kultury!

がんばって

Hodně zdaru při studiu!

* Pro transkripci japonstiny do latinky se ve světě nejběžněji používá tzv. Hepburnova transkripce, založená na angličtině. Pro české čtenáře je pohodlnější čist japonsčinu v české transkripci, která se od anglického zápisu liší zejména v těchto bodech: y > j, ts > c, ch > č, j > dž, sh > š (a která je v této knize důsledně používána).

Hiragana	Katakana	Přepis*
あ	ア	A
い	イ	I
う	ウ	U
え	エ	E
お	オ	O
か	カ	KA
き	キ	KI
く	ク	KU
け	ケ	KE
こ	コ	KO
さ	サ	SA
し	シ	ŠI
す	ス	SU
せ	セ	SE
そ	ソ	SO
た	タ	TA
ち	チ	ČI
つ	ツ	CU
て	テ	TE
と	ト	TO
な	ナ	NA
に	ニ	NI
ぬ	ヌ	NU
ね	ネ	NE
の	ノ	NO
は	ハ	HA
ひ	ヒ	HI
ふ	フ	FU
へ	ヘ	HE
ほ	ホ	HO
ま	マ	MA
み	ミ	MI
む	ム	MU
め	メ	ME
も	モ	MO
や	ヤ	JA
ゆ	ユ	JU
よ	ヨ	JO
ら	ラ	RA
り	リ	RI
る	ル	RU
れ	レ	RE
ろ	ロ	RO
わ	ワ	WA
を	ヲ	(W)O
ん	ン	N

Štětec do ruky ... připravit se, pozor, start!

Japonské písmo kombinuje více typů písma: dvě slabičné sady (hiragana a katakana) a kandži. Obě slabičná písma sice zapisují stejné slabiky, ale liší se grafickou podobou a použitím: あ=ア=A. Hiragana má zaoblenější tvary a používá se při zápisu gramatických koncovek a slov bez ideografického zápisu. Katakana se zapisují výpůjčky a citoslovce. Většina japonských slov se píše pomocí znakového písma kandži, které je tvarově o dost komplexnější. Tyto znaky se navíc často dají číst vícero způsoby!

Víte, že?

Tradičně se v japonštině píše shora dolů a zprava doleva, bez mezer mezi slovy. Čárka se píše takto , a tečka následovně . Je nutné dbát na pořadí tahů znaku! Na označení čtení kandži se občas používá tzv. furigana („malá hiragana“).

Slovníček důležitých pojmů

ひらがな	hiragana	hiragana
カタカナ	katakana	katakana
かんじ / 漢字	kandži	kandži
ふで / 筆	fude	štětec
すみ / 墨	sumi	inkoust, tuš
ローマ字 / ローマ字	rómadži	latinka
かみ / 紙	kami	papír
かく / 書く	kaku	psát
しょどう / 書道	šodó	kaligrafie

Pojďte si hrát

Vzpomeňte si, že hiragana má oblejší tvary, katakana ostřejší, a kandži se skládá z většího počtu tahů. Zakroužkujte v textu znaky v hiraganě. Znaky v katakaně dejte do rámečku a podtrhněte všechna kandži.

秋も深まり、新酒の季節になりました。ひやおろしが出回り、ヌーボーの解禁は目前。今年の味はどうなんでしょう。楽しみですね！

Velké poděkování Číně!
 Je zřejmé, že **kandži** Japonci přejali z Číny. Překvapivější může ale být, že to samé platí i pro **hiraganu** a **katakanu**, a to přesto, že se používají pouze v japonštině! Tato dvě slabičná písmena vznikla pozměněním tvaru některých čínských znaků.

Pojďte si hrát

Pozorně si prohlédněte počet tahů a tvar kandži a ke každému z nich přiřaďte číslo definice, která popisuje jeho význam.

- ① Slož mě ze třech tahů, a budu velký.
- ② Přidej jeden tah vpravo nahoře, a bude ze mě pes!
- ③ Přidej jednu drobnou čárku dovnitř k levé čáře, a budu tlustý!

犬 ○ 大 ○ 太 ○

Nejužitečnější výrazy

字がきれいです。

Dži ga kiré desu.

Krásně píšete.

ローマ字で書いて
くれませんか。

**Rómadži de
kaitekuremasenka?**

Mohli byste to napsat
v latince, prosím?

日本語が読めません。

Nihongo ga jomemasen.

Japonštinu neumím přečíst.

ひらがながちょっと読めます。

Hiragana ga čotto jomemasu.

Trochu umím přečíst hiraganu.

Iroha

Tato slavná **báseň** z 12. století se skládá ze všech písmen **hiragany** té doby. Používá se na procvičovací kaligrafie. V některých japonských divadlech se ještě stále používá pořadí znaků hiragany podle irohy na označení řad sedadel.

いろはにほへと
ちりぬるを
わかよたれそ
つねならむ
うゑのおくやま
けふこえて
あさきゆめみし
ゑひもせす

Tužku do ruky!

A nakonec napište kandži 日本, **Nihon** (Japonsko):

日	日	日	日	日	日	日
本	本	本	本	本	本	本
本	本	本	本	本	本	本

V Japonsku je velice důležité respektovat etiketu, ať už slovy nebo gesty. Správný způsob, i když trochu neobvyklý: když jste nachlazení, nesmrkejte, ale popotahujte. Ale pozor, stejně jako v některých situacích volíme vykání, Japonci používají různé výrazy podle toho, s kým právě mluví. Některé výrazy, které se nacházejí před podstatnými jmény, mají zdvořilostní funkci: お茶 (oča = čaj), お水 (omizu = voda), nebo お金 (okane = peníze).

Pokud chcete pozdravit kamaráda, můžete jen lehce pokynout hlavou. Při oficiálnějších příležitostech se však při pozdravu musíte uklonit – čím více je situace formálnější, tím více se klaňte!

あ **A** ve slově 赤い akai (červený)
 い **I** ve slově 犬 inu (pes)
 う* **U** ve slově 海 umi (moře)
 え **E** ve slově 駅 eki (nádraží)
 お **O** ve slově 女 onna (žena)

* Znak う se také používá k zápisu prodloužení hlásky o (např. ve slově arigató).

Pozn.: Výslovnost „u“ je zavřenější. Zejména v koncové pozici je u neznlé: gozaimasu tedy vyslovíme [gozaimas] atd.

Slovníček důležitých pojmů

おはようございます / お早うございます	ohajó gozaimasu	Dobré ráno!
こんにちは / 今日は	konničiuwa	Dobrý den!
さようなら	sajónara	Na shledanou!
こんばんは / 今晩は	konbanwa	Dobrý večer!
ありがとうございます	arigató gozaimasu	Děkuji.
どうもありがとう ございます	dómo arigató gozaimasu	Velice vám děkuji.

Pojďte si hrát

Co řeknete v následujících situacích?

08:05

15:20

① 今日は

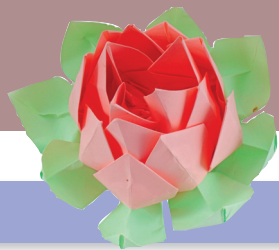
② どうもありがとうございます

③ お早うございます

Umění pozdravu

Čím více je osoba, která zdraví, v **úklonu** a čím pozdrav trvá déle, tím více vyjadřuje **podřazenost** ve společenské hierarchii. Zdravení tímto způsobem je dětem vštěpováno od útlého věku a je ve společnosti natolik samozřejmé, že i při použití bankomatu se virtuální postavička uklání na výraz **poděkování**. Stejně tak se Japonci nemohou udržet a uklánějí se i při telefonování!

Pojďte si hrát

- Zakroužkujte slabiku **A**
a) ありがとうございます b) おげんきですか
- Zakroužkujte slabiku **I**
a) ありがとうございます b) おはようございます
- Zakroužkujte slabiku **U**
a) ありがとうございます b) おげんきですか

Vizitky
Jestliže někomu podáváte vizitku, dodržujte etiketu: Držte ji oběma rukama, ukloňte se a řekněte **よろしく jorošiku**. Nedělejte si starosti, zda jste se uklonili příliš moc a nebo málo, jakožto 外人 **gaidžin** = „cizinec“ totiž můžete očekávat shovívavost ve všem ... nebo skoro ve všem!

Nejužitečnější výrazy

お元気ですか。	Ogenki desuka?	Jak se vám daří?
はい、お蔭様で。	Hai, okagesamade.	Dobře, děkuji.
はじめまして。ペトルと申します。どうぞよろしく。	Hadžimemašite. Petoru to móšimasu. Dózo jorošiku.	Těší mne. Jmenuji se Petr. Rád vás poznávám.

Pro ty nejlepší!

- Přečtěte si následující slova a zapište je v latince:

あおい

いいえ

ええ

Tužku do ruky!

- A nakonec napište znaky **A**, **I** a **O** v hiraganě.

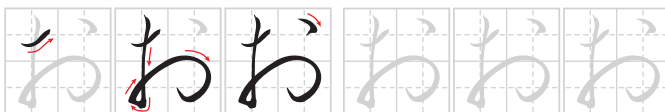
あ

い

お

Pan, nebo paní?

V japonštině se na konec křestního jména nebo příjmení přidává při představování osoby partikule **-san**. Pro dítě (někdy i pro malé holčičky) se používá za jménem **-chan**, pro chlapce nebo podřízené pak partikule **-kun**. Když známe titul či profesi osoby, použijeme ji — o profesoru **Jamadovi** tedy budeme hovořit nebo ho oslovíme **Jamada sensei**. Běžně se používá nejprve příjmení a poté křestní jméno.

3 Japonské město

I když mají japonské banky a pošty podobnou anebo kratší otevírací dobu než u nás (banky zde zavírají v pátek už v 15 hodin), nepropadejte panice, když vás přepadne hlad ve 3 hodiny ráno. V Japonsku vždy najdete otevřené nějaké to konbini コンビニ (z angl. convenience store). Tyto samoobsluhy jsou otevřeny 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Pokud máte záslusk na luxusnější produkty, než je vaše krabička se suši, obchodní domy デパート jsou dobrou volbou. Každý den je některý z nich otevřený a většina z nich má otevřeno až do 20 hodin.

Slovníček důležitých pojmů

コンビニ	konbini	samoobsluha
デパート	depáto	obchodní dům
ちかてつのえき / 地下鉄の駅	čikatecu no eki	stanice metra
びじゅつかん / 美術館	bidžucukan	muzeum
やっきょく / 薬局	jakkjoku	lékárna
ゆうびんきょく / 郵便局	júbinkjoku	pošta
ホテル	hoteru	hotel
きっさてん / 喫茶店	kissaten	kavárna
おてら / お寺	otera	buddhistický chrám
バスてい / バス停	basuté	autobusová zastávka

か	KA	ve slově 紙 kami (papír)
き	KI	ve slově 切符 kippu (jízdenka)
く	KU	ve slově 靴 kucu (bota)
け	KE	ve slově 警察 késacu (policie)
こ	KO	ve slově 心 kokoro (srdce)

Symbols

podobně jako žaba často symbolizuje lékárnu, i spousta jingch postavíček označuje třeba banky, vgrubce elektřiny aj. Pozor, pokud uvidíte následující znak 卍, nemusíte se bát, že se ocitnete na nostalgickém setkání stoupců nacistického režimu! Tento náboženský znak bývá v Asii často k vidění a označují se jím **buddhistické chrámy**.

Pojďte si hrát

Spojte následující obrázky s očíslovanými slovy:

① やっきょく

② ちかてつ

③ バステい

④ ゆうびんきょく

⑤ おてら

Toto je pouze náhled elektronické knihy. Zakoupení její plné verze je možné v elektronickém obchodě společnosti eReading.